

Iubirea

“ Iubirea adevarata este vesnica, nesfarsita, mereu la fel cu ea insasi, este egala si curata fara demonstratii violente, o poti vedea chiar cu parul carunt, dar cu inima mereu tanara”

“Primul suspin al iubirii, este ultimul al intelepciunii”
(Antoine Bret)

“ A iubi, inseamna a inceta sa traiesti pentru tine, a face ca toate sentimentele omenesti, teama, speranta, durerea, bucuria, placerea, sa nu depinda de o singura fiinta, inseamna a te cufunda in infinit, a nu gasi nici o limita simtirii, a-ti inchina viata unei fiinte in asa fel incat sa nu traieasti si sa nu gandesti decat pentru a o face fericita “

“ Mult indulcita este viata omului, cand se vede iubit , insa numai putin, cand el insasi iubeste “

Pliniu cel tanar

Acest sentiment profund, este tema multor opere literare, atat a autorilor nationali cat si a celor universali.

Unul dintre cei mai importanti poeti “ Luceafarul poeziei romanesti” – Mihai Eminescu, este autorul multor poezii, in care se dezbate *tema iubirii*.

Tudor Argheziei, spune despre Mihai Eminescu *“ la Eminescu este o dragoste mai cu seama senzationala, o dragoste pribeaga, de pasiune... o dragostede pasari albe, care strabat eternitatea si se intalnesc din zbor in dreptul unei stele...”*

Tipologia erotica are la Eminescu doua infatisari:

- una care din miscarea sentimentelor spre ideal si care e dorinta, aspiratie, dorul de fericire (*in seria de idile “ Dorinta”, “Lacu”, “ Floare Albastra”, “ Lasa-ti lumea”, “Sara pe deal”*).Viziunea lui Eminescu, asupra dragostei, este puternic influentata de imaginea mitica a perechii biblice in paradis. Locul de intalnire a indragostitilor este un cadru de natura de o deosebita frumusetate, iar in acest spatiu protector, ei se asteapta, alearga unul spre celalalt, se imbratiseaza, isi spun cuvinte de dragoste si raman ore intregi fermecati si uimiti de spectacolul propriei deveniri ca si de spectacolul naturii care ii inconjoara, de caderea florilor de tei, de murmurul izvoarelor, de blanda batae de vent. Iubirea lor este neprefacuta elementara si inocenta. Indragostitii eminesceni sunt doi copii intr-o lume care parca incepe cu ei.

In poezia *“ Sara pe deal “*, tema o constituie aspirati poetului pentru o dragoste ideala. Ideea poetica ilustreaza intensitatea iubirii dorinta celor doi iubiti de a fi fericiti, prin trairea deplina a sentimentelor, fapt ce inalta dragostea la valori universale. Daca in primele stofe predomina elementele de pastel, in ultimele strofe se intensifica in asa accentele de *“ idila “*, finalul fiind impresionant prin valoarea absoluta pe care o capata iubirea, in numele careia, iubitul este pregatit pentru sacrificiul suprem.

In poezia *“ Dorinta “*, Mihai Eminescu, imagineaza o idila ce se manifesta in cadru rustic, o poveste de dragoste ideala ce are loc in mijlocul naturii,o fericire ce ar fi

posibila prin intermediul visului intr-un viitor neprecizat. Chiar titlul acestei poezii sugereaza imaginea iubirii posibile, dar neimplinite. Iubirea este proiectata intr-un plan imaginar, exprimand aspiratia poetului pentru un sentiment ideal, care sa atinga perfectiunea traiirii. In prima strofa este o chemare a iubirii, in mijlocul naturii, prin verbul la imperativ " *Vino* " sugerand nerabdarea si dorinta poetului pentru implinirea sentimentului de dragoste. Natura este umanizata si se emotioneaza la manifestarea sentimentului de iubire. Elementele naturii ocrotitoare sugerand un loc trainic al iubirii, in care sa se manifeste dragostea, redat prin metafora " *prispa cea de brazde / Crengi pecate o ascund* ", izolarea de restul lumii posibilul cuplu de indragostiti. Dorinta de intimidare a indragostitilor este accentuata si in continuare a poeziei, prin repetiita " *vom fi singuri, singurei* ". Urmatoarele strofe constituie o secventa lirica ce ilustreaza posibila intalnire si gesturi tandre ca un joc al iubirii. " *sa alergi* ", " *sa-mi cazii* ", etc.

Gesturile poetului compun cu adevarat ritualul erotic si sunt incarcate de tandrete mangaietoare, de gingasie " *Si in bratele-mi intinse / Sa alergi, pe piept sa-mi cazii / Sa-ti desprind din crestet valul / Sa-l ridic de pe obraz* ". Iar florile de tei amplifica intensitatea sentimentului de dragoste profunda, unica. In ultimele strofe, continua descrierea dorintei puternice a poetului pentru implinirea iubirii ideale, care ar putea fi un vis de fericire deplina " *Vom visa un vis ferice* ". Cuplul de indragostiti este asadar intr-o totala armonie cu natura personificata, sugerand beatitudinea prelungita a iubirii dincolo de realitate, de viata, spre eternitate, prin starea de vis " *Adormind de armonia / Codrului batut de ganduri / Flori de tei deasupra noastra / Or sa cada randuri, randuri* ". Personificarile prezente in poezia au rolul de a preciza participarea naturii la trairea sentimentului de iubire, fiind in deplina armonie cu cei doi indragostiti : " *Ingana-ne-vor c-un cant / Singuratice izvoare / Blanda batere de vant* ".

In poezia " *Lacul* ", tema o constituie aspiratia poetului pentru o iubire ideala, o poveste de dragoste imaginara intr-un cadru natural rustic, cu care se contopeste trairea interioara a eului liric. Aceasta poezie are cinci catrene organizate gradat, ca starea sufleteasca de la speranta implinirii iubirii, la tristetea sfasietoare de la final. Tabloul naturii anticipeaza emotia poetului in asteptarea nerabdatoare a iubirii, Strofa a doua compune spatiul interior al traiirii al visarii eului liric la iubirea ideala. Motivul asteptarii, este relevant prin verbele ce exprima nesiguranta, incertitudinea " *parca ascult* ", " *parc-astept* ". Nerabdarea indragostitului de a-si intalni iubirea este exprimata inca din primul vers " *Si eu trec de-a lunged maluri* ". Eventualitatea implinirii visului de iubire este in concordanta cu posibilul cuplu, realizat de poet prin doua pronume personale " *eu* " si " *ea* ", care sugereaza pe de o parte confesiunea potului iar pe de alta parte unicitatea iubirii.

Iubita este asadar " *ea* " unica si singura care ar putea sa il faca fericit.. Strofele a treia si a patra imagineaza in continuare eventuala poveste de iubire, idila, care se manifesta ca un ritual incadrat de emotia posibilei intalniri " *Sa sarim in luntrea mica / Inganati de glas de ape / Si sa scap din mana carma / Si lopetile sa-mi scape.*" Verbele sunt tot la conjunctiv, pentru ca intalnirea nu este reala ca se petrece numai in imaginatia poetului, ca dorinta arzatoare a eului liric de contopire a cuplului de indragostiti intr-o iubire ideala. Natura participa active si sensibil la zbuicimul interior al eului liric, in dorinta de implinire a cuplului de indragostiti. Ultima strofa cuprinde tristetea sfasietoare a eului liric , provocata de neputinta implinirii visului erotic si de solitudine dureroasa si incarcata de suferinta. Dezamagirea indragostitului este marcata de punctele de suspensie

asezate dupa cuvintele ce exprima deceptia posibilei intalniri cu iubita “ *Dar nu vine* “. Se face stfel trecerea de la starea de vis plina de farmec, la realitatea trista si solitara, iubirea ramanad numai o dorinta , un ideal neimplinit.

A doua infatisare a tipologiei erotice eminescene ia forma romantei, care create din dezamagire, ca tanguire a neimplinirii (*in seria “ Pe langa plopii fara sot “ , “ Te duci “ , “ Soarele “*). Aici natura este mai saraca , iar comprtamentele ei devin simboluri ale altei stari sufletesti. “ *Cativa plopi stingheri* “ pot sugera dezolarea, “ *certurile si ploaia* “ ratacea, iar “ *frunzele din drum* “ – imposobila intoarcere. O simpla punctare asociativa cu natura e suficienta pentru a redimensiona adevarul pierderii prin ne iubire :

“ *De cate ori iubito, de noi mi-aduc aminte*
Oceanul cel de gheata, mi-apare inainte “

Scenariul romantelor e putin epic, materialitatea iubirii e inlocuita cu o retorica a reprosului, complicata, pasional prin gravitaea pagana :

“ *Caci te iubeam cu ochi pagani*
Si plini de suferinti
Ce mi-i lasara din batrani.
Parintii din parinti. “

si intelectual, prin asociatii de finite filozofica.

Femeia care nu a impartasit amorul poetului, a ratat sansa de a intra prin devotiunea iubirii in opera si s-a pierdut in uitare in loc sa fi ramas in constiinta umanitatii , ca “ *Beatice* “ a lui Dante, sau ca “ *Laura* “ lui Petrarca.

In conceptia lui Lucian Blaga , iubirea este cale de patrundere in misterele lumii, de cunoastere a tainelor universului. Poezia “ *Izvorul noptii* “ este un profound omagiu adus finite iubite. Exprimat intr-un ton solemn si plin de fiori. Titilul poeziei “ *Izvorul noptii* “ sugereaza fascinatia ochilor negri ai iubitei care sunt numiti prin metafora revelatorie “ *Izvorul noptii* “ semnificand originea “ *izvorul* “ – sentimentului de iubire, ce capata proportii cosmice, prin cuventul “ *noapte* “ . Pozia este alcatuita dintr-o fraza ampla care contine o afirmatie constatativa si admirativa pentru frumusetea ochilor iubitei si o propozitie dezvoltata , ca o concluzie emotionanta, inaltand dragostea la apogeu. Cuventul “ *ochii* “ se constituie un cuvânt cheie al poeziei si apare de trei ori, sugerand intensitatea sentimentului de admiratie si extaz poetic. Momentul in care este imaginat cuplul este al inserarii, gesturile sunt tandre, idilice , iar adresarea este directa si plina de admiratie :

“ *Frumoaso.*
Ti-s ochii-asa de negri incat seara
Cand stau culcat cu capu-n polala ta “

Pozitia cuplului predispune la visare, la meditatie premergatoare starii de extaz de care este cuprins poetul atunci cand priveste in ochii fermacatori ai iubitei.

Negrul intens al ochilor iubitei semnifica unul dintre marile mistere ale universului, si este sugerat de superlativul absolut exprimat prin formula adverbiala “ *asa de* “ , alaturi de adjectivul “ *negri* “ si de opozitai simpla “ *adanci* “ un ajectiv substantivizat care

amplifica profunzimea sentimentului de dragoste. Epitetul adverbial “*tainic*” care exprima trasatura verbului “*curge*” ca si metafora “*o mare de-ntunerice*” evidentiaza ideea ca dragostea este una dintre marile taine ale lumii. Verbul dubitativ “*imi pare*” aflat in opozitie izolata, sugereaza emotia si nesiguranta indragostitului care niciodata nu poate avea certitudine deplina in manifestarea reciproca a sentimentului de iubire. Contrastul dintre negru ochilor si lumina care aureoleaza iubirea, este realizat printr-un oximorom adica alaturarea a doua cuvinte cu sens contradictoriu care formeaza insa un ton indestructibil, sentimentul de profund de iubire “*asa de negri*” in opozitie cu “*lumina mea*”.

Poezia contine si inversiuni “*asa-s de negri ochii tai*” care amplifica starea de extaz de incantare a aerului liric pentru misterul iubirii.

Nichita Stanescu, in poezia “*Emotii de toamna*” inca de la inceput prin chiar titlul acesteia care este o metafora prin care eul liric isi exprima teama profunda pentru o iubire pe cale de a se sfarsi, precum si starea de amaraciune provocata de o dragoste aflata in pragul destramarii. Prin afirmatia aparenta “*A venit toamna*” poetul nu se refera la anotimp ci la starea de deprimare a eului liric, provocata de o iubire care a trecut odata cu scurgerea timpului. Fiindu-i teama de suferinta iminenta, poetul implora printr-un imperativ “*acopera-mi inima cu ceva*” sa-i fie protejata inima cel mai putin cu iluzia iubirii. Eul liric care il simbolizeaza pe indragostit, exprima un acut sentiment de teama, izvorat fie din cauza ca nu-si va mai vedea iubita “*Ma tem ca n-am mai sa te vad*” fie de speranta iluzorie ca il va cuprinde din nou entuziazmul iubirii care se dovedeste neimplinita “*care or sa-mi creasca aripi ...*”

Metafora din ultimul vers, sugereaza elanul zborului interior, inaltarea sufletului spre extazul iubirii si tema deziluziei. Starea interioara a indragostitului este disperarea ca iubita lui ii va para in curand o straina “*ca ai sa te ascunzi intr-un ochi starin*”. Amaraciunea care il va cuprinde este exprimata prin metafora sugerstiva a frunzei de pelin ce va inchide definitiv in el spreanta iubirii. Exteriorizarea starii de deprimare a eului liric, provocata de iubirea ce se stinge, este reliefata de verbele sugestive atat prin sensul lor cat si prin timpul si modul la care sunt.

Astfel trecuta iubire este sugerata de metafora “*a venit toamna*” care semnifica un suflet “*desfrunzit*”. Starea prezentata a indragostitului este de disperare. Trairea sentimentului de iubire in a doua strofa, este exprimata prin metafora pietrelor, iar tacerea ilustreaza imposibilitatea comunicarii acestui sentiment unei finite apropiate. De aceea indragostitul se refugieaza in sine, iar marea ii primeste cuvintele tandre, pentru ca el nu mai are o iubire careia sa i le spuna “*iau cuvintele si le inec in mare*”. Forta iubirii se manifesta acum asupra astrului ceresc “*luna*” a carei stralucire tainica ia luminat dintotdeauna pe indragostiti.

Purea dragostei a ramas in sufletul poetului la fel de mare, incat el poate sa faca luna sa rasara, pentru a-i impartasi taina iubirii, deoarece inima tanjeste necontenit dupa acest sentiment.

Poezia “*Amurg de toamna*” este reprezentativa pentru conceptia filozofica a lui Blaga privind arta poetica ce ar putea fi exprimata succinct prin ideea “*cunoasterea inseamna iubire*”. Acest crez poetic a fost exprimat sugestiv de Blaga in poezia “*Leagan*”.

“*Eram asa de oboist
si sufeream,*”

Eu cred ca suferam de prea mult suflet “

In poezia “ *Amurg de toamna* “ lumina amurgului sugereaza apusul din sufletul poetului care pe culmile extazului si acum nu mai exista decat cenusa sub care arde mocnit “ *jeratecul* “ pasiunilor trecute.

“ *De-or treec anii* “ a lui George Calinescu, pastreaza simbolurile poetice fiind cea mai apropiata de forma romantiei. “ *Nu stiu cum* “ este irationalul iubirii care vine dintr-un izvor necunoscut noua. “ *Ea tot mai multi mi va placea* “ arta intelectului ca dragostea creste in virtutea unei legi interioare absurde. Naiva marturisire a neputintei de a motiva iubirea face suava strofa a doua :

*“ M-a fermecat cu vreo scinteie.
Din clipa-n care ne vazusem
Desi nu e decat femeie
E totusi astfel “ nu stiu ce “.*

Democrit spune in “ *Fragmente* “

Cel ce nu iubeste pe nimeni, mi se pare , nu poate fi iubit de nimeni “ iar Baltasar Gracian in “ *Oracolul manual al intelepciunii in viata* “ spunea ca :

“ Iubirea e mai indrazneata deact ura ... Nu trebuie sa fi nici prea temut, nici prera iubit. E mai bine o iubire admiratoare dact una necugetata “

“ A iubi inseamna a stima pe cel iubit fara socoteala de interes “

Cicero – Despre prietenie –

“ Mai bine sa traiesti in lanturi alaturi de cel pe care il iubesti deact liber in mijlocul gradinilor alaturi de cel pe care il urasti. “

Saadi – Gulistan II –

“ Iubeste amice cat mai poti sa iubesti, dar pastreaza-ti bunul cumpat cand e vorba de manifestarea iubirii tale “

Ion Slavici – *Scrisori adresat unui om tanar* –

In opera “ *Romeo si Julieta* “ eroii lui W. Shakespeare sunt doi adolescenti care apartin unor familii bogate Romeo si Julieta se intalnesc si se indragostesc. Starea de iubire se transcrie intr-un joc, care ii prinde pe indragostiti, replicile lor se supun, se intretaie, se completeaza, intr-o structura lirica febrila in care realitatea lor interioara se aduna, se impleteste, se confunda.

Unica expresie a iubirii ramane cuvantul, prin care tinerii se aproprie, se cunosc, si se recunosc, nu fara uimire, ca parti ale unui intreg. Simbolul intregului spre care nazuiesc este, in mod semnificativ, casatoria, o taina de natura sa confirme si pentru altii comuniunea lor afectiva. Aceasta proiectata casatorie este si forma lor, oarecum paradoxala de a decalara conventiile si imprejurarile sociale.

Incepand cu ura dintre familii-neimportante in raport cu iubirea. Astfel descoperita iubire le redimensioneaza lumea, le ofera un alt sistem de valori, unicul acceptat chiar daca acesta intra in conflict cu sistemele de valori ale adultilor. Ar mai fi de retinut ceva, finalul tragediei vine lectia primita de la copii, redescoperind prin jertfa vechiului adevar al crestinului conform caruia unica valoare ordonatoare a lumii, dandu-i un semn, nu este ura, ci iubirea. Prin folosirea epitetului ” *dulce* “ , W. Shakespeare urmareste sa arate

aspecte diferite ale unei lumi impregnate de sentimental iubirii “ *vis dulce* “ , “ *dulce suna glasul iubirii* “ , “ *ce dulce a sa-mi fii aproape* “ , “ *ghriji dulci* “ . “ *dulce pace* “ . Legatura cu lumea umanizata prin asumarea iubirii, este pusa sub semnul impacarii, al echilibrului figurat de dulcea pace. Aceasta imagine – inchisa in structura binecuvantari :

*“ Coboara-se pe ochi-ti somnul bland.
Si dulcea pace-n inima si-n gand “*

Sugereaza si relatia pe care indragostitul aspira s-o realizeze cu sine insusi ...
Diversele procedee introduse in chiar replicile personajelor sunt subordonate intentiei de a face evident un limbaj al iubirii care transfigureaza realitatea si ii fixeaza pe indragostiti intr-un orizont al armoniei depline.

“ A iubi este prima dintre toate fericirile, a fi iubit vine abia dupa ea “

“ Iubirea este poezia simturilor. Ea are soarta a tot ce este mare in om si a tot ce naste in gandirea lui. Ori este ceva sublime, ori nu este deloc. Cand exista , exista pentru vesnicie si se amplifica din ce in ce mai mult ”

“ Iubirea este admiratia care oboseste niciodata “

“ Iubirea, este o cauza cu efecte atat de neasemanatoare unele cu altele incat nici o teorie nu ar putea nici sa le cuprinda pe toate si nici sa le dirijeze “